

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/34/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1516201912
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová-Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:1516201912.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, v právnej veci žalobkyne: N. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. XXXX/X, D., zast. Advokátska kancelária LawService, s. r. o., so sídlom Stráž 3/223, Zvolen, IČO: 36 861 723 proti žalovanej: H. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. W. XXX/XX, R. - N., zast. Advokátska kancelária BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., so sídlom Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, IČO: 36 833 533, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 19. júla 2018 č. k. 15C/106/2016-145 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 19. júla 2018 o zamietnutí návrhu na zmenu žaloby z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanej priznal náhradu trov konania v plnej výške s tým, že o výške náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 137, § 191 ods. 1 CSP, § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že pôvodnou žalobou žalobkyňa žiadala určiť, že je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti k. ú. Q., obec Q., LV XXXX p. č. 2641 orná pôda o výmere 1244 m². Žalobu odôvodňovala tým, že dňa 08. 07. 2015 bola uzavretá kúpna zmluva medzi stranami sporu, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľnosti na LV č. XXXX, p. č. 2614 orná pôda o výmere 1244 m². Návrh na vklad vlastníckeho práva bol doručený na katastrálny odbor OÚ Nitra 09. 07. 2015. Žalovaná písomne odstúpila od zmluvy. Žalobkyňa mala za to, že neexistovali nielen zmluvné, ale ani zákonné dôvody pre odstúpenie od zmluvy. Písomným podaním zo dňa 21. 06. 2018 žiadala žalobkyňa určiť, že bola výlučným vlastníkom pozemku registra „C“ k. ú. Q., obec Q. s p. č. XXXX ostatné plochy o výmere 1244 m² ku dňu jeho vyvlastnenia na základe Rozhodnutia o vyvlastnení zo dňa 18. 08. 2016 OÚ Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky č. OU-NR-OVBP2-2016/032185-53 v spojení s Rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 10. 10. 2016 č. 24929/2016/B624-SV/64203/To. Návrh na zmenu žaloby odôvodnila tým, že vyvlastnené bolo jej vlastnícke právo k pozemku, a nie vlastnícke právo spoločnosti MH Invest, s. r. o., a teda náhrada za vyvlastnenie má byť vyplatená jej, pre vyplatenie náhrady musí preukázať, že bola vlastníkom pozemku ku dňu vyvlastnenia, a tým je daný právny záujem na určení vlastníckeho práva. Súd prvej inštancie uznesením na pojednávaní zo dňa 19. 07. 2018 zmenu žaloby nepripustil. Súd pokračoval v konaní o pôvodnej žalobe, predmetom ktorej bolo určenie, že žalobkyňa je výlučným vlastníkom nehnuteľnosti k. ú. Q., obec Q., LV č. XXXX, p. č. registra C 2641 orná pôda o výmere 1244 m². Súd prvej inštancie zistil, že dňa 08. 07. 2015 strany sporu uzavreli Kúpnu zmluvu č. 2015/7/8/LUŽ/2641, žalovaná ako predávajúca a žalobkyňa ako kupujúca. Predmetom zmluvy bola nehnuteľnosť k. ú. Q., obec Q., LV č. XXXX, p. č. XXXX orná pôda, výmera 1244 m² v celosti. Následne bola uzavretá písomná Kúpna

zmluva č. 30203/478/7/2015/Lužianky/007/3407, predávajúci žalovaná, kupujúci MH Invest, s. r. o. Bratislava, ktorej predmetom prevodu bola nehnuteľnosť k. ú. Q., obec Q., LV č. XXXX, p. č. 2641 orná pôda, výmera 1244 m². Potom MH Invest, s. r. o. Mlynské Nivy 44/a, Bratislava túto nehnuteľnosť previedol na kupujúceho MH Invest II, s. r. o. Trnavská cesta, Bratislava, Kúpna zmluva č. 20160027. Predmetom prevodu bola nehnuteľnosť k. ú. Q., LV č. XXXX, p. č. XXXX ostatné plochy výmera 1244 m². Následne odbor výstavby a bytovej politiky Okresného úradu Nitra zo dňa 18. 08. 2016 OU-NR-OVBPII-2016/032185-53 nehnuteľnosť k. ú. Q., obec Q., LV č. XXXX ostatná plocha výmera 1244 m² vyvlastnil vo verejnom záujme vlastníkovi MH Invest II, s. r. o., Trnavská cesta 100, Bratislava. Súd prvej inštancie dospel k tomu názoru, že žalobkyňa na podanej žalobe nemá naliehavý právny záujem, nemá teda naliehavý právny záujem na určení, že je vlastníčkou nehnuteľností. I keby súd pripustil zmenu žaloby, tak by žalobkyňa nemala naliehavý právny záujem ani na určení, že bola vlastníkom nehnuteľností ku dňu ich vyvlastnenia. Tiež uviedol, že žalovaná nie je v tomto konaní ani pasívne legitimovaná, parcela č. 2641 nie je vo vlastníctve žalovanej. Z uvedených dôvodov sa súd ďalej vecou ani nezaoberal a k skutočnostiam týkajúcich sa predmetu sporu sa nevyjadril a nevykonal ďalšie navrhované dokazovanie. Súd zistil, že LV č. XXXX, k. ú. Q., obec Q. neexistuje. Parcela č. 2641 o výmere 1244 m² je evidovaná v katastri nehnuteľností, avšak na iný subjekt, ktorý nie je totožný so žalovanou H. Q.. Žalovaná nie je pasívne legitimovaná, a preto aj žaloba voči nej je nedôvodná. Čo sa týka nedostatku naliehavého právneho záujmu, žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva z toho dôvodu, že ak by bola v konaní úspešná, neprinieslo by to žiadnu zmenu v právnom stave ohľadne predmetnej nehnuteľnosti. Žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na podaní žaloby ani z dôvodu uplatnenia si náhrady za vyvlastnenie, pretože žalovaná mala vyplatenú kúpnu cenu. Ani v prípade vyhovenia žalobe by nevznikol zákonný nárok na vyplatenie náhrady za vyvlastnenie. Aj prípadná zmena žaloby, tak ako to navrhovala žalobkyňa, by nemala žiadny vplyv na výsledok rozhodnutia súdu, keďže aj keby súd pripustil zmenu žaloby, žalovaná by nebola pasívne legitimovaná, pretože ani v čase vyvlastnenia nebola vlastníkom nehnuteľnosti. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že žalobkyňa, ktorá mala v konaní úspech, má nárok na plnú náhradu trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, domáhajúc sa ním zrušenia napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vytkla súdu prvej inštancie, že nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozhodnutie tiež trpí vadou nepreskúmateľnosti. Poukázala na to, že v priebehu konania bol v dôsledku zmeny skutkových okolností podaný návrh na zmenu žaloby, ku zmene skutkového stavu došlo následkom vyvlastnenia pozemkov. Súd tento návrh na zmenu žaloby nepripustil. Následne súd dospel k záveru, že na určení nie je naliehavý právny záujem a žalovaná nemá pasívnu vecnú legitimáciu. Odôvodnenie rozhodnutia súdu je nedostatočné a nepresvedčivé, nakoľko sa v ňom nenachádzajú jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky relevantné právne a skutkové otázky, súd sa nevysporiadal s argumentmi žalobkyne, ktoré boli vo veci relevantné. Rozhodnutie je arbitrárne a dôsledkom takéhoto rozhodnutia je porušenie práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces. Súd v podstate len opísal skutkový stav, tak ako ho uvádzali sporové strany, právne normy, ktoré pokladal za relevantné a celé odôvodnenie obsahuje len všeobecné konštatovania, bez posúdenia konkrétnych okolností prípadu. Nesprávny procesný postup súdu spočíva v nepripustení zmeny žaloby a nedostatku odôvodnenia rozhodnutia. Odôvodnenie súdu je nepreskúmateľné, nakoľko súd iba konštatoval, že nie je daný naliehavý právny záujem, pričom sa vôbec nevysporiadal s argumentmi žalobkyne. Pokiaľ nedostatok naliehavého právneho záujmu odvodzuje od skutočnosti, že žalovaná už nie je vlastníkom, jedná sa o nesprávne právne posúdenie, vzhľadom na skutkové okolnosti. Finančné prostriedky za vyvlastnenie sú stále vedené v úschove Okresného súdu Nitra pod sp. zn. 12U/4/2016 (čo z tohto spisu jednoznačne vyplýva), je teda zrejmé, že existuje aktuálny stav právnej neistoty. Nakoľko pôvodná zmluva bola uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovanou, je pasívne vecne legitimovaná. Bez rozhodnutia, komu vlastnícke právo patrí/patrilo, zostáva postavenie žalobkyne ohľadom vyplatenia náhrady za vyvlastnenie neisté. Dôležitou skutočnosťou je i prebiehajúce konanie o správnej žalobe proti rozhodnutiu o vyvlastnení na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/259/2016, kde môže dôjsť k zrušeniu rozhodnutia. Súd nepripustil zmenu žaloby, čo žalobkyňa považuje za nesprávny procesný postup. Pokým sú splnené zákonom ustanovené predpoklady, nie je dôvod pre zamietnutie návrhu na zmenu žaloby. Rozhodnutie súdu vo veci samej podľa pôvodnej žaloby, aj podľa zmenenej žaloby, vychádza z tých istých skutkových i právnych okolností, najmä z posúdenia

predbežnej otázky platnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalobkyňou ako kupujúcou a žalovanou ako predávajúcou. Rozhodnutie súdu o nepripustení návrhu na zmenu žaloby (na pojednávaní dňa 19. 07. 2018), nie je v tomto smere dostatočne odôvodnené, možno ho vyhodnotiť ako arbitrárne a svojvoľné. Rozhodnutie o pripustení/nepripustení žaloby nie je svojím charakterom len rozhodnutím, ktorým by sa iba upravovalo vedenie konania a malo by tak len procesnú povahu, ale je rozhodnutím, ktoré má na priebeh a konečný výsledok konania zásadný vplyv. Mala za to, že výsledky doterajšieho konania mohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe, teda neexistoval žiaden zákonný dôvod pre nepripustenie návrhu na zmenu žaloby. Záver súdu, že i vyhovenie návrhu na zmenu žaloby by neprinieslo žiadnu zmenu ohľadom pozemku je nesprávny, nakoľko náhrada dosiaľ nebola vyplatená. Vyplatenie náhrady v posudzovanom prípade závisí od výsledku konania o vlastníctve vyvlastnených pozemkov. Pokým by konanie o určení vlastníctva neprebiehalo, tak by žiaden dôvod pre úschovu finančných prostriedkov neexistoval, nakoľko tie by boli vyplatené vyvlastnenému (MH Invest II, s. r. o.). Z tohto dôvodu nemôže obstať záver, že na požadovanom určení nemá naliehavý právny záujem. Z návrhu zložiteľa MH Invest, s. r. o. zo dňa 15. 11. 2016 v konaní 12U/4/2016 vyplýva, že záväzok vyplývajúci spoločnosti MH Invest, s. r. o. nemožno splniť, pretože zložiteľ má odôvodnené pochybnosti, kto je veriteľom a súčasne, či zložiteľ pozná veriteľa. V návrhu na zmenu žaloby špecifikovala, prečo nie je možné v konaní určiť vlastnícke právo s tým účinkom, aby bolo spätne zapísané do katastra nehnuteľností, avšak je potrebné určiť, kto bol vlastníkom ku dňu vyvlastnenia. Súd sa s touto argumentáciou vôbec nevysporiadal. Rozhodnutie súdu by mohlo vyriešiť spor o to, kto bol vlastníkom v čase vyvlastnenia a tým aj, komu náhrada za vyvlastnenie patrí. Práve kvôli vyvlastneniu došlo k zmene žaloby. Skutočnosť, že žalovanej bola vyplatená kúpna cena, znamená len toľko, že pokiaľ by súd vyhovel žalobe, spoločnosti MH Invest s. r. o. by voči žalovanej vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia (plnenie z neplatného právneho úkonu). Postupovala v súlade s ustálenou judikatúrou a nedomáhala sa určenia platnosti zmluvy, ale určenia vlastníckeho práva ku dňu vyvlastnenia. Čo sa týka právneho posúdenia otázky vlastníctva, tak súd vychádzal len z údajov katastra. Žalobkyňa však namietala, že do dňa vyvlastnenia bol rozpor medzi zapísaným a skutočným stavom. Ďalej namietala, že súd skonštatoval, že žalovaná nie je pasívne legitimovaná, nakoľko už nie je vlastníkom. Žalobkyňa pritom poukázala na následné prevody zo žalovanej na ďalšie subjekty i na vyvlastnenie, pričom poukázala na ustanovenie § 228 ods. 2 CSP (v návrhu na zmenu žaloby). V rozpore so skutočným stavom (prevod na základe uzatvorenej kúpnej zmluvy) nebola v čase vyvlastnenia vedená ako vlastníčka v katastri nehnuteľností. Následné prevody pozemku sú neplatné z dôvodu rozporu so zásadou nemo plus iuris transfere ad alium potest quam ipse habet. Vzhľadom na zápis informatívnej poznámky o súdnom konaní o určení vlastníckeho práva k pozemku je tiež vylúčené, aby ktorýkoľvek z uvedených nadobúdateľov pozemkov bol dobromyseľný. Možno konštatovať, že súd otázku naliehavého právneho záujmu nesprávne právne posúdil. Z uvedeného vyplýva, že nakoľko žalovaná nebola vlastníkom pozemku, nemohlo ďalej dôjsť k platným prevodom a to najskôr na spoločnosť MH Invest, s. r. o. a následne na MH Invest II. Čo sa týka posúdenia pasívnej legítimácie, súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia. Určovacia žaloba je procesným inštitútom, pre ktorý nie je rozhodujúca hmotnoprávna legítimácia účastníkov. Úspešne ju môže podať len ten, kto má na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Naliehavý právny záujem v podstate nahrádza vecnú legítimáciu účastníkov. Pre úspech v spore nie je nutné, aby účastníci boli subjektmi práv a povinností, prípadne právneho vzťahu, ktoré majú byť určené, ale podmienkou je, aby žalobca mal naliehavý právny záujem na určení a to na určení proti označenému žalovanému. Nakoľko v čase vyvlastnenia nebolo zrejmé, koho vlastnícke právo malo byť vyvlastnené (z dôvodu prebiehajúceho konania), nemožno dôjsť k záveru, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva práve proti žalovanej. Nemožno žalobu zamietnuť z dôvodu, že žalovaná nie je pasívne vecne legitimovaná, nakoľko vecná legítimácia nemá pri určovacej žalobe relevanciu. V konaní poukazovala na ustanovenie § 228 ods. 2 CSP, ktorý záväznosť právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti bez ďalšieho rozširuje i na ďalšie osoby, ktoré nie sú stranami sporu. Súd sa s uvedenou argumentáciou nijako nevysporiadal. Z uvedeného vyplýva, že ak by bol právoplatný rozsudok o určení vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti v tomto konaní v zmysle § 228 ods. 2 CSP záväzný i pre spoločnosť MH Invest s. r. o. a spoločnosť MH Invest II s. r. o. (ako i každého ďalšieho nadobúdateľa), nemožno žalobu zamietnuť z dôvodu, že by žalobkyňa nemala naliehavý právny záujem na navrhovanom určení alebo, že by žalovaná nebola pasívne vecne legitimovaná, nakoľko skutočnosť, či je spoločnosť MH Invest II s. r. o. stranou v konaní, nie je v tomto prípade relevantná.

3. Žalovaná v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalobkyne uviedla, že s odvolaním žalobkyne nesúhlasí, stotožňuje sa s procesným postupom a právnymi názormi súdu prvej inštancie a napadnuté rozhodnutie považuje za vecne správne, presvedčivo a vyčerpávajúco odôvodnené,

rešpektujúce právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces. Súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia adekvátne vysporiadal s otázkou predpokladu naliehavého právneho záujmu a vecnej legitímácie, a s ohľadom na preukázaný skutkový stav vyvodil záver o ich nedostatku. Uviedla, že pre objasnenie skutkového stavu dáva odvolaciemu súdu do pozornosti, že kúpnu zmluvu zo dňa 08. 07. 2015, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k pozemku nachádzajúcemu sa v kat. území Q. ako predávajúca uzatvorila so žalobkyňou ako kupujúcou, na základe jej opakovaného naliehania a presviedčania, že jej za pozemok nikto neponúkne lepšiu cenu. Žalobkyňa sofistickým spôsobom zneužila jej neskúsenosť a dôverčivosť za účelom získania neoprávneného nemalého finančného prospechu. Následne Okresný úrad Nitra, katastrálny odbor zrušil na základe protestu prokurátora vklad vlastníckeho práva v prospech žalobkyne z dôvodu porušenia predkupného práva štátu a jej vlastnícke právo k pozemku bolo v katastri nehnuteľností evidenčne obnovené. Z ustálenej rozhodovacej praxe NS SR v skutkovo obdobných veciach vyplýva, že „neprihliadnutie okresného úradu v konaní o povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na existenciu predkupného práva štátu podľa § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z., obmedzujúceho zmluvnú voľnosť povinného, ako na skutočnosť, ktorá má vplyv na povolenie vkladu, je podľa kasačného súdu v rozpore s účelom a cieľmi zákona č. 175/1999 Z. z. o porušení § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. Uvedené platí aj vtedy, ak predkupné právo vzniklo až po uzavretí kúpnej zmluvy, ktorá je predmetom konania o povolení vkladu, keď okresný úrad je povinný skúmať, či po uzavretí zmluvy do rozhodnutia o povolení vkladu nenastali skutkové alebo právne zmeny, ktoré by bránili vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností“, čo de facto prejedikuje výsledok rozhodnutia o merite veci, keby k jeho prejednaniu došlo v tomto konaní. Vzhľadom na to, že k predmetnému pozemku existovalo zákonné predkupné právo štátu, bola povinná ho rešpektovať, a tak prijala ponuku spoločnosti MH Invest, s. r. o., so sídlom Mlynské Nivy 44/A, Bratislava, IČO: 36 724 530, ktorej jediným spoločníkom je Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, teda spoločnosti so 100% majetkovou účasťou štátu, na uzatvorenie kúpnej zmluvy. MH Invest, s. r. o. následne previedol vlastnícke právo k pozemku kúpnu zmluvou na spoločnosť MH Invest II, s. r. o., so sídlom Trnavská cesta 100, 821 01 Bratislava, IČO: 50 021 150, ktorej jediným spoločníkom je Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky. Ak by návrh MH Invest, s. r. o. na uzatvorenie kúpnej zmluvy neprijala, bolo jej vlastnícke právo k pozemku, odhladnuc od jej vôle, vyvlastnené. Z tohto dôvodu preto nie je v konaní pasívne vecne legitimovaná. Vecná legitímácia má relevanciu pri každom type žaloby a zvlášť pri určovacej žalobe platí, že „jedným zo základných predpokladov úspešnosti žaloby o určenie je aj skutočnosť, že účastníci majú vecnú legitímáciu (uznesenie NS SR zo dňa 28. 10. 2019 sp. zn. 3 Cdo/51/2009)“. Záverom uviedla, že napadnuté rozhodnutie z hľadiska preskúmateľnosti spĺňa po vecnej stránke všetky náležitosti v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP, keď dáva odpoveď na všetky relevantné otázky, týkajúce sa samotného prebiehajúceho konania. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok Okresného súdu Nitra ako vecne správny potvrdil.

4. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k podanému vyjadreniu žalovanej uviedla, že rozhodnutie NS SR sp. zn. 10Sžrk/8/2017 zo dňa 19. 06. 2018 ohľadom predkupného práva štátu bolo napadnuté ústavnou sťažnosťou. Znenie § 3 ods. 5 zákona č. 175/1999 Z. z. neobsahuje žiadne ustanovenie, z ktorého by vyplývala absolútna neplatnosť, žiadne ustanovenie „zákazu“ nakladania s majetkom, z ktorého by vyplývala absolútna neplatnosť právneho úkonu alebo dodatočná nemožnosť plnenia. Pokiaľ zákonodarca odlišne neupravil v Zákone o niektorých opatreniach obsah, oprávnenia, nároky i následky spojené s predkupným právom, je potrebné vychádzať z ustanovení, ktoré tieto právne kategórie upravujú. Predkupné právo je inštitútom komplexne upraveným v Občianskom zákonníku, a to kogentnými normami. Bez vysporiadania sa s kogentnými ustanoveniami upravujúcimi obsah a nároky spojené s porušením predkupného práva nie je možné dospieť k záveru, že sa v danom prípade jedná o absolútnu neplatnosť právneho úkonu alebo o dodatočnú nemožnosť plnenia. Pokiaľ žalovaná poukazuje na skutočnosť, že pozemok bol vyvlastnený, tak rozhodnutie o vyvlastnení je napadnuté správnu žalobou na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 11S/259/2016, o ktorej súd dosiaľ nerozhodol. Návrh na uzatvorenie kúpnej zmluvy spoločnosti MH Invest II, s. r. o. je úkonom absolútne neplatným, na ktorý je súd povinný prihliadať ex offa. Jeho účelom bolo len simulovanie, resp. obídienie splnenia zákonnej podmienky podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. d) Zákona o vyvlastňovaní. Tiež uviedla, že vyvlastnenie má až subsidiárny charakter. Ak cieľ vyvlastnenia bolo možné dosiahnuť využitím predkupného práva (štátu), k čomu aj došlo, neexistoval žiaden zákonný dôvod, aby boli pozemky vyvlastnené. Je zrejmé, že neboli splnené podmienky vyvlastnenia podľa ustanovenia § 2 ods. 1 Zákona o vyvlastňovaní pozemkov.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobkyne (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Preskúmavajúc uznesenie súdu prvej inštancie týkajúce sa zamietnutia návrhu na pripustenie zmeny žaloby postupom v zmysle ustanovenia § 389 ods. 2 CSP, dospel odvolací súd rovnako k záveru, že toto uznesenie, ktoré rozhodnutiu vo veci samej predchádzalo, je potrebné v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Podľa § 470 ods. 2 prvej vety CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Počnúc od 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý zrušil dovtedy platný zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov Občiansky súdny poriadok. Keďže v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (ak nie je ustanovené inak), je potrebné na danú právnu vec aplikovať právnu úpravu zákona č. 160/2015 Z. z.

9. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa strane znemožní realizácia jej procesných práv, priznaných mu v civilnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Ide teda o taký postup súdu, ktorý znemožňuje strane sporu realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Civilným sporovým poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

11. Z obsahu spisu v prejednávanej veci vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 12. 02. 2016 domáhala určenia, že je výlučnou vlastníčkou nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. Q., obec Q., zapísanej na LV č. XXXX ako parcela reg. „C“ č. 2641 orná pôda o výmere 1244 m². Z odôvodnenia žaloby vyplýva, že dňa 08. 07. 2015 uzatvorila so žalovanou ako predávajúcou kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k uvedenej nehnuteľnosti, návrh na vklad vlastníckeho práva na základe zmluvy bol Okresnému úradu Nitra, katastrálny odbor doručený dňa 09. 07. 2015. Žalovaná od zmluvy odstúpila, pritom toto odstúpenie žiadnym spôsobom nezdôvodnila a na takýto postup žalovanej nebol tak zmluvný, ako ani zákonný dôvod. V priebehu konania pred súdom prvej inštancie žalobkyňa podaním zo dňa 21. 06. 2016 požiadala o pripustenie zmeny žaloby v nasledovnom znení: Súd určuje, že žalobkyňa bola výlučnou vlastníčkou pozemku registra „C“ v kat. území Q., obec Q., okres Nitra, s parc. číslom 2641 ostatné plochy o výmere 1244 m² ku dňu jeho vyvlastnenia na základe Rozhodnutia o vyvlastnení zo dňa 18. 08. 2016 Okresného úradu Nitra, odbor výstavby a bytovej politiky č. OU-NR-OVBP2-2016/032185-53 v spojení s Rozhodnutím Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odbor štátnej stavebnej správy zo dňa 10. 10. 2016 č. 24929/2016/B624-SV/64203/To. Žalobkyňa v návrhu na zmenu žaloby dôvodila tým, že už sa nemôže domáhať určenia, že je vlastníkom pozemku v aktuálnom čase, pretože právoplatnosťou rozhodnutia o vyvlastnení pozemku sa ako vyvlastniteľ stala vlastníkom pozemku spoločnosť MH Invest s. r. o. bez ohľadu na to, či bolo vyvlastnené jej vlastnícke právo k pozemku alebo spoločnosti MH Invest II s. r. o. Výsledky dovtedajšieho konania pritom sú podkladom pre konanie o zmenenej žalobe, nakoľko ide o totožné skutkové okolnosti. Účelom zmenenej žaloby je v konečnom dôsledku určiť, komu má byť vyplatená náhrada za vyvlastnenie pozemku.

12. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 19. 07. 2018, vyhláseným na pojednávaní, zmenu žaloby nepripustil.

13. Podľa § 139 CSP žalobca môže počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu.

14. Podľa § 143 ods. 1 CSP súd nepripustí zmenu žaloby, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe.

15. Podľa § 389 ods. 2 CSP, ak sú dané odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 2, odvolací súd zruší odvolaním napadnuté rozhodnutie vo veci samej a zároveň zruší aj právoplatné uznesenie, ktoré rozhodnutiu vo veci samej predchádzalo.

16. Žalobkyňa ako odvolateľka v podanom odvolaní primárne namietala nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý mal za následok porušenie práva na spravodlivý súdny proces, spočívajúci v tom, že svojvoľným a arbitrárnym rozhodnutím súd prvej inštancie nepripustil zmenu žaloby, napriek tomu, že na takýto postup súdu neexistoval žiadny zákonný dôvod a uvedené rozhodnutie malo vplyv na priebeh a konečný výsledok konania. Teda, v danej veci rozhodnutiu vo veci samej predchádzalo vydanie právoplatného uznesenia procesnej povahy (proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa), ktoré je postihnuté niektorou z väd zakladajúcich odvolací dôvod podľa § 365 CSP.

17. V ustanovení § 357 CSP je vymenované, kedy je prípustné odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie. O odvolaní proti takémuto uzneseniu musí súd rozhodnúť ihneď. Naproti tomu, ak je odvolanie podané proti uzneseniu, proti ktorému nie je prípustné (nie je uvedené v § 357), nebude o ňom odvolací súd rozhodovať ihneď, ale až v čase, keď bude rozhodovať o odvolaní vo veci samej. O odvolaní proti takémuto rozhodnutiu môže teda rozhodnúť len odvolací súd v odvolacom konaní, ktoré bolo iniciované podaním odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej. Z hľadiska spôsobu rozhodnutia môže uznesenie len zrušiť, ak zruší odvolaním napadnuté rozhodnutie vo veci samej (§ 389 ods. 2 CSP) /Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016/.

18. Pri posudzovaní opodstatnenosti odvolacej argumentácie žalobkyne odvolací súd považoval odvoláciu námietku týkajúcu sa nesprávneho procesného postupu prvoinštančného súdu pri rozhodovaní o návrhu na zmenu žaloby za dôvodnú. Keďže rozhodnutie o nepripustení zmeny žaloby nebolo súdom prvej inštancie vypracované písomne a z napadnutého rozhodnutia rovnako nevyplýva, čo bolo dôvodom takéhoto procesného postupu súdu, vychádzajúc z dikcie ustanovenia § 143 ods. 1 CSP možno konštatovať len to, že na takýto postup súdu prvej inštancie nebol dôvod, keď výsledky doterajšieho konania mohli byť podkladom aj na konanie o zmenenej žalobe, keď z obsahu spisu je zrejmé, že do rozhodnutia súdu o podanom návrhu na zmenu žaloby neprebehlo žiadne meritórne pojednávanie a ani dokazovanie vo veci samej. Toto prebehlo až následne na nariadenom pojednávaní dňa 19. 07. 2018. Keďže odvolací súd nepovažoval za správny odvolateľkou vytykaný postup prvoinštančného súdu, ktorý nedôvodne zmenu žaloby nepripustil, dospel k záveru, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu, ktorá mohla mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolací súd v danej veci vzhladol odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, keďže v danej veci súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. Práve v dôsledku nepripustenej zmeny žalobného petitu potom odôvodnenie súdu prvej inštancie bolo založené predovšetkým na nedostatku naliehavého právneho záujmu na strane žalobkyne na určení vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ako i nedostatku pasívnej legitímácie žalovanej. Žalobkyňa práve z dôvodu objektívnych zmien v konaní, z dôvodu, že právoplatnosťou rozhodnutia o vyvlastnení sa ako vyvlastiteľ stala vlastníkom pozemku spoločnosť MH Invest s. r. o., žiadala súd o pripustenie zmeny žalobného petitu. Na uvedený zmenený petit potom nadväzuje aj argumentácia žalobkyne týkajúca sa pasívnej vecnej legitímácie žalovanej, pretože účelom zmenenej žaloby je v konečnom dôsledku určiť, komu má byť vyplatená náhrada za vyvlastnenie pozemku. Súd prvej inštancie sa uvedenou argumentáciou žalobkyne v napadnutom rozhodnutí vôbec nezaoberal a celkom nepreskúmateľne a bez uvedenia náležitých dôvodov svojho rozhodnutia len stroho konštatoval to, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení a to tak vo vzťahu k pôvodnému petitu žaloby, ako i vo vzťahu k petitu žaloby, ktorého zmenu žiadala pripustiť (a súd o nej rozhodol tak, že ju nepripustil). Takéto odôvodnenie rozhodnutia súdu, v kontexte nesprávneho procesného postupu súdu uvedeného vyššie potom podľa názoru odvolacieho súdu odôvodňovali len taký postup odvolacieho súdu, ktorý zákonite viedol, okrem zrušenia uznesenia súdu o nepripustení zmeny žaloby postupom podľa § 389

ods. 2 CSP, i k zrušeniu napadnutého rozhodnutia vo veci samej v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP, keď i vo vzťahu k odvolateľkou namietanej nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu bolo jej odvolanie potrebné považovať za dôvodné.

24. S ohľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd v zmysle ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 389 ods. 2 CSP zrušil tak uznesenie o nepripustení zmeny žaloby, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej a tiež zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní súd prvej inštancie opätovne rozhodne o návrhu žalobkyne na zmenu žaloby a následne rozhodne vo veci samej, pričom svoje rozhodnutie riadne odôvodní v zmysle požiadaviek kladených na odôvodnenie rozhodnutia podľa ustanovenia § 220 ods. 2 CSP.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).